

ISÄ-LAPSITOIMINTA

Toiminnan määrittely

Isä-lapsitoiminta on tarkoitettu kaikille alle kouluikäisten lasten isien ja lasten yhteiseksi kohtaamispaikaksi. Tapaamiset antavat mahdollisuuden tutustua muihin samassa elämäntilanteessa oleviin lapsiperheisiin. Lapsilla on mahdollisuus leikkiä ja harjoitella sosiaalisia taitoja yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa. Isät ja lapset saavat mahdollisuuden viettää yhteistä aikaa vahvistaen isä-lapsi suhdetta ja samalla äidille annetaan hengähdystauko. Toiminta on rentoa yhdessäoloa ja jutustelua arkisista asioista. Toiminta perustuu aktiiviseen yhdessäoloon, jossa isät huolehtivat lapsistaan. Toiminta rakentuu yhdessä osallistujien kanssa suunnittelemalla toimintaa osallistujien mielenkiintojen mukaan.

Isä-lapsitoiminta 13.2.2008 – 27.5.2009

Isä-lapsitoiminnan suunnittelu ja toteutus aloitettiin alkuvuodesta 2008 yhteistyössä Napero-hankkeen ja Rovaniemen Mannerheimin lastensuojeluliiton kanssa. MLL:n kautta toimintaa ohjautui vapaaehtoisena isänä Juha Korhola ja hankkeesta toimintaa osallistui Mikko Ravantti. Toiminta käynnistyi MLL:n tiloissa 13.2.08, jolloin pidettiin ensimmäinen kokoontuminen ja samalla ideoitiin tulevaa kevättä yhdessä osallistujien kanssa.

Kevään –08 toimintakausi muodostui yhdeksästä toimintakerrasta tapaamisten ollessa jokatoinen keskiviikko. Kevään aikana toimintaa osallistui yhteensä 10 perhettä, joista kustakin perheestä toiminnassa oli mukana yksi lapsi. Toiminnan käynnistyessä perheistä mukana olleet lapset olivat kaikki alle 3-vuotiata. Tämä asetti luonnollisesti ehtoja myös toiminnalle. Osallistujien toiveena oli, että toimintaan jäisi mahdollisimman paljon aikaa yhteiseen olemiseen. Toimintakerrat siten muodostuivat yhteisen olemisen ja jutustelun ympärille. Kevään muutamilla toiminnallisemmilla kerroilla tavoiteltiin myös uusia osallistujia. Tällöin osallistujien toiveena oli tutustua lasten liikuntamaailman sekä mahdollistaa muskari- hetki, joka toteutui yhteistyössä Esa Majavan kanssa Asemapäällikön päiväkodista.

Kevään päätteeksi kerättiin osallistujilta palautetta ja suunniteltiin yhdessä tulevaa toimintakautta. Osallistujat pitivät tärkeänä, että toiminta saataisiin viikottaiseksi jolloin mahdollisesti esteet toimintaan osallistumiseen eivät venyttäisi seuraavaan

osallistumiskertaan pääsyä kohtuuttoman pitkäksi. Mietittäessä toimintaa viikottaisena nähtiin myös hyväksi siirtyminen perhepalvelukeskuksen tiloihin.

Isä-Lapsitoiminta siirtyi toimintakaudelle –08/09 syksyn alusta MLL:n tiloista Pirkkakadulta perhepalvelukeskukseen Korkalonkadulle avoimen päiväkodin tiloihin. Toiminta muuttui syksyllä viikottaiseksi ja kokoontumisajaksi sovittiin keskiviikko kello 1730-1900. Ensimmäisen kerran isä-lapsitoiminta kokoontui 13.8.08 jolloin mukana oli mukava määrä uusia osallistujia. Toimintakaudella 08/09 Isä-lapsitoimintailtoja oli yhteensä 40. Isä-lapsitoimintaan osallistui yhteensä 27 perhettä ja 38 lasta.

Pääsääntöisesti kokoontumiset toteutettiin perhepalvelukeskuksessa. Palautteen ja keskustelujen avulla poimittiin osallistujien toiveita toimintaa kohtaan. Toimintakaudelle 08/09 mahdollistui muskari- hetki yhteistyössä päivähoiton palvelukeskuksen kautta. Kuukauden viimeisenä keskiviikkona vieraili mies lastentarhanopettaja ohjaten ja tutustuttaen osallistujat laululeikkien ihmeelliseen maailmaan. Kevään aikana toiminnassa toteutettiin vierailuja Sirkus Taika-aikaan, Santasportin liikuntamaailmaan, leikkipuistoon ja Lappsetin leikkikentälle sekä paloasemalle. SPR- ensiapuosaston mahdollistamana onnistui kaksiosainen ensiapuillat teema, joita oli SPR:ltä ohjaamassa Anita Koivuranta. SPR:n kautta mahdollistui myös lasten ja isien tutustuminen SPR:n ambulanssiin.

Toimintaa jäsennettiin yhdessä osallistujien kanssa siten, että kahdesti kuukaudessa toteutettiin jotain toiminnallisempaa huomioiden osallistujien toiveet ja kalenterivuoden mahdollistamat asiat, muina toimintakertoina toiminta muotoutui aktiiviseksi yhdessä olemiseksi.

Palaute

Isä-lapsitoiminnan aikana kerättiin säännöllisesti palautetta keväällä 08, syksyllä 09 ja keväällä 09. Palautteen avulla haettiin toiminnalle mahdollisuus muovautua entisestään osallistujien toivomusten suuntaan. Samalla palaute antoi mahdollisuuden tarkastella millä tavoin osallistujat olivat tulleet toiminnasta tietoiseksi ja minkälaisen arvon he toiminnalle määrittivät.

Toiminta oli tullut osallistujien tietoisuuteen suurilta osin lehdistä, muilta toimijoilta kuten mm. avoimesta päiväkodista ja neuvolasta sekä puskaradion kautta. Toimintaan osallistuneiden sitoutumisaste vaihteli siten, että 16 isän ydinryhmä muodosti säännöllisten osallistujien joukon toimintakertoihin erilaisilla variaatioilla. Keskimäärin toimintakertaa kohden osallistui seitsemän isää ja kymmenen lasta.

Osallistajat määrittivät isä-lapsitoiminnan merkitystä muutamista näkökulmista. Toiminta nähtiin

- Mahdollisuutena antaa lapselle aikaa
- Yhteistä tekemistä / harrastus
- Äidille hengähdystauko

Toiminnalla oli merkitystä myös vertaisryhmänä. Samassa elämäntilanteessa olevat miehet voivat keskustella mieltä vähemmän tai enemmän askarruttavista asioista esimerkiksi lasten sairastelu, isyyslomista – vanhempainvapaista ja muista etuuksista, jotka koskettavat lapsiperheitä.

Toiminnan aikana osallistujien taholta kuin myös Napero- hankkeen arvioinnissa tuli ilmi, että osallistajat toivoivat toiminnan jatkuvan ohjattuna toimintana. Vertaisuus koettiin tärkeänä ja merkityksellisenä, mutta osallistajat toivat esiin, että toiminnassa on hyvä olla ulkopuolinen henkilö mukana joka huomioi kaikki osallistajat. Hankkeen aikana vapaaehtoinen isä Juha Korhola toi toimintaan merkittävän panoksen ja näkemystä isien suunnalta. Vertaistoimijoiden varaan rakennetun toiminnan pulmana tulisi olemaan sitoutuminen ja huomioiden perheiden elämäntilanteiden vaihtelevuuden. Ohjaajan mukana olo luo toiminnalle jatkumoa ja samalla se tekee toimijoiden välisen yhteistyön helpommaksi sekä mahdollistaa tukea tarvitsevien perheiden ohjautumisen palveluihin matalammaksi.

Yhdessä suunnitteleminen on ollut edellytys toiminnan pysyvyydelle. Toiminnan käynnistyessä lapset olivat kaikki alle 3-vuotiaita.

- ei liikaa ohjelmaa, lapset pieniä, vapaata yhdessä olemista
- pieniä ohjelmaa seassa
- toiminnallisuus, ei tuo lisää väkeä. Sitoutuminen.

Johtopäätökset

Toimintakausien 08/09 aikana Rovaniemelle on muodostunut kiinteä ja tiivis Isä-lapsitoimintaan osallistuvien perheiden, isien ja lapsien joukko. Toimintaan osallistuneet isät korostavat, että toiminta on merkityksellistä ja erinomainen mahdollisuus saada ja antaa aikaa lapselle.

”Äideillä ja lapsilla on vaikka mitä aktiiviteetteja, mutta isille ja lapsille ei juurikaan. Täällä saa olla lasten kanssa eikä aikaa tarvii jakaa minkään muun kanssa.”

Toiminta on saavuttanut osallistujamäärällä mitattuna hyvän suosion ja osallistujat kokevat, että toiminnan on ehdottomasti jatkettava. Vanhemmuudesta puhuttaessa on mahdollista, että isät jäävät palveluissa huomiotta ja siksi toimijoidenkin olisi syytä pitää kirkkaana mielessä, että isät haluavat osallistua.

Mikäli isien ääni halutaan myös nostaa esille ja kuultaviin, on tällöin myös mahdollistettava areenoita ja foorumeita isille joihin he voivat osallistua. Rovaniemellä Isä-lapsitoiminta on saanut vakiintuneen osallistujajoukon. Perheiden osallistumismahdollisuudet muovautuvat elämäntilanteiden mukaan, mutta uusia isiä tulee kokoajan joten kysyntää toiminnalle on.

Isä-lapsitoiminta ei ole resurssikysymys. Toiminnan taloudelliset kustannukset ovat vähäiset, vain muutaman tunnin työpanos viikkoa kohden sekä tilojen järkevää käyttöä. Rovaniemen alueella riittää toimintaan kohtaan myös mielenkiintoa MLL:n suunnalta kuin myös muilta toimijoilta. Puolentoista vuoden aikana luotua kasvualustaa hyödyntäen Rovaniemen alueen perheiden parissa toimijat voivat yhteistyöllä olla mahdollistamassa Rovaniemestä koko perheen huomioivaa perheystävällistä kaupunkia missä myös isät huomioidaan.

Vertaisuus ja vapaaehtoisuus antavat lisämahdollisuuksia, mutta ainakin Isä-lapsitoiminnan osalta ohjaaja rakentaa pysyvyyttä sekä tällöin myös toiminnalle voidaan asettaa tavoitteita jotka tukevat toisiaan perheiden palveluiden kentässä. Tällöin merkittävää on minkälaisen panoksen kukin toimija tuo Isä-lapsitoimintaan. Onko kyseessä yhdessä tekemistä ja toimijat todella ovat yhdessä edelleen kehittämässä

toimintaan. Isä-lapsitoiminnalla on yhteistä kosketuspintaa useiden toimijoiden kanssa mm. MLL sekä Mies työ Lapissa hanke voivat olla antamassa omalta osaltaan lisäarvoa toimintaan.